

Jai Hanuman Trading Co. v. The Commissioner of Income Tax-
Patiala II, Patiala, etc. (O. Chinnappa Reddy, J.)

(11) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਨੋਟਿਸ, ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-3, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੇ।

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਟੀ.ਐਸ

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਸੀ.ਜੇ., ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ
ਜੈਨ, ਜੇ.ਜੇ.

ਜੈ ਹਨੁਮਾਨ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1975 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2810

12 ਅਪ੍ਰੈਲ 1977

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ 43)— ਧਾਰਾ 147, 148 ਅਤੇ 149— ਧਾਰਾ 149 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ “ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ”— ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ “ਸੇਵਾ ਕੀਤਾ”।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 149 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ 148 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। * ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 149 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ “ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ” ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ “ਸੇਵਾ ਕੀਤੇ” ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। 1922 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਹਟਣਾ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਵਿਦਾਇਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਵੇ / ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 149 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ “ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ” ਦਾ ਅਰਥ “ਸੇਵਾ” ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਪਾਰਾ 7 ਅਤੇ 8)।

ਟਿੱਕਾ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 101 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 106—ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ।

ਇੰਦੂ ਪਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਜੇਪੀ ਜੈਨ, ITO 58 ITR 559:

ਸ਼ਾਂਤੀ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਉਪਾਧਿਆਏ, ITO, 96 ITR 141.

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਕੈਲੀਸੇਦੇਵੀ, 105 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 479 ਡਿਸਨ ਟੇਡ ਤੋਂ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ :-

- (a) ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;
- (b) ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਅਨੁਸੂਚੀ P-2, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- (c) ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮਝੇ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;
- (d) 1' ਤੋਂ 'P- 4' ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ;
- (e) ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਪਗਨਡ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-2 ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ' ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਜੀ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਮਦਨ ਮੋਹਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਡੀਐਨ ਅਵਸਥੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਬੀਕੇ ਝਿੰਗਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ।
ਨਿਰਣਾ

ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈਡੀ, ਜੇ.

(1) ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ 1965-66, 1966-67 ਅਤੇ 1969-70 ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 31,291, 20,649 ਅਤੇ 1,004 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੀਆਂ ਰਿਟਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ 44,040, 23,040 ਅਤੇ 1,250. ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ। 51,735, 32,705 ਅਤੇ 16,915 ਨੂੰ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਕਮ ਵਿੱਚ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਜਦਕਿ 28 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਤਹਿਤ ਤਿੰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ।

Jai Hanuman Trading Co. v. The Commissioner of Income Tax-
Patiala II, Patiala, etc. (O. Chinnappa Reddy, J.)

ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਨ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਯੋਗ ਆਮਦਨ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਮਦਨੀ ਦੀਆਂ ਰਿਟਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਨੋਟਿਸਾਂ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਕਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਯੋਗ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ, ਇਸਲਈ, 1975 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 2808, 280® ਅਤੇ 2810 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਮਿੱਤਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਖਰਾਬ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 (1) (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਧਾਰਾ 147 (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਸਾਲ ਸੀ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 148(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ-ਬਾਕੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ- ਕਾਰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ: -

“ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਰੁ. 16,914 ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਕਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ। 16,914 ਹੈਕਟੇਅਰ ਐਸਕੇਪਡ ਮੁਲਾਂਕਣ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ ਧਾਰਾ 147(ਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੋ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 147(ਏ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਸਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ। 1969-70 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

“ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਚੈਰਿਟੀ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਜਾਣ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

.ਚੈਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਿਰ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਚੈਰਿਟੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਚੈਰਿਟੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇੰਡੋਮ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਅਰਥਾਤ 1969-70 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਵਾਰਡ, ਰੋਹਤਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ, ਮਿਤੀ 31 ਜਨਵਰੀ, 1970 ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ 31 ਜਨਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਚੈਰਿਟੀ ਰਕਮ ਦੀ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕਮ ਪੈਨੀਜ਼ ਵਾਰਡ, ਰੋਹਤਕ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਈਟਮ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਵੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ? ਆਮਦਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ "ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਹਦਾਇਤ" ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੋਗ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 147 (ਏ 1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਕੇਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 147 (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਸਾਲ ਹੈ।

(3) ਸੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਿੱਤਰਾ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਸਬਿਆਸਾਚੀ ਮੁਖਰਜੀ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ *ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਆਈਸੀ ਅਫਸਰ 5 vt ਈਸਟਰਨ.1 ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ (1)* ਵਿੱਚ, ਵਾਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1961 ਦੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 147 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 292-ਬੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਪਸੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ, ਨੋਟਿਸ, ਸੰਮਨ ਜਾਂ

(1) 101 ਟੀਟੀਆਰ 477

ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ

Jai Hanuman Trading Co. v. The Commissioner of Income Tax-
Patiala II, Patiala, etc. (O. Chinnappa Reddy, J.)

ਲਈ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਲਈ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਵੈਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਨੁਕਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਵੈਧ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਆਮਦਨੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ, ਨੋਟਿਸ, ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ, ਜੇਕਰ ਆਮਦਨੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ, ਨੋਟਿਸ, ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਰਿਟਰਨ, 1 ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ ਐਕਟ. ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 147 (ਏ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 147 (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 147 (ਬੀ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ।

(4) ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 147 (ਬੀ) ਉਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਧਾਰਾ 149 (ਐਲ) (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1965-66 ਲਈ, ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ 31 ਮਾਰਚ, 1970 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਸਾਲ 1966-67 ਲਈ, ਇਹ 31 ਮਾਰਚ, 1971 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ, ਇਹ 31 ਮਾਰਚ, 1974 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1965-66 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ, ਅਤੇ 1966-67 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 1975 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 2808 ਅਤੇ 2809 ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

(5) ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1969-70 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਵਾਗ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 31 ਮਾਰਚ, 1974 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ, 1974 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 149 ਵਿੱਚ "ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਸੇਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ"। ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, (2) ਅਤੇ ਇੰਦੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਜਾਨੀ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ 1 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। (3), ਸ਼ਨਾਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਆਈਟੀਓ (4), ਟਿੱਕਾ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (5)। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਕੈਲਾਸਾਦੇਵੀ, (6)। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਹਾਈਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(2) 53 ITR 100 (S C.)

(3) 58 ITR 559 (ਗੁਜਰਾਤ)।

(4) 96 ITR 141 (ਗੁਜਰਾਤ)।

(5) 101 ITR 106 (Pb. & H)

(6) 105 ITR 479 (ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼)।

(6) ਬਨਾਰਸੀ ਦੇਵੀ ਦਾ ਕੇਸ 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੱਸਾਂਗੇ, 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1947-48 ਲਈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 1948 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 2, ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਨੂੰ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 19 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, 1956 ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) ਦੇ ਤਹਿਤ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ 8 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਭਾਵ, 31 ਮਾਰਚ, 1948, ਪਰ ਇਹ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਬਜ਼ਰਤੇ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨੋਟਿਸ ਉਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 31 ਮਾਰਚ, 1948 ਤੋਂ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ 1959 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ (ਐਕਟ ਨੰ. 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ 34(1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿੱਥੇ ਨੋਟਿਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ "ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 34(1) (ਏ) ਨੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅੱਠ ਸਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਅਰਥ "ਸੇਵਾ" ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ "ਸੇਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਉਥੇ ਦਿੱਤੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ “ਜਾਰੀ” ਹੈ। ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ “ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਭੇਜਿਆ”, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ

Jai Hanuman Trading Co. v. The Commissioner of Income Tax-
Patiala II, Patiala, etc. (O. Chinnappa Reddy, J.)

ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(11) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 8 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਮੀਕਰਨ "ਜਾਰੀ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਭੇਜੋ" ਦੇ ਸੰਕ੍ਰਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਿਰ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 23(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ" ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 34(1) ਦੇ ਮੂਲ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ "ਸੇਵਾ" ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਘੁਰੇ* ਵਿੱਚ ਚਾਗਲਾ ਸੀ.ਜੇ. ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ, ਕਲਕੱਤਾ ਮਿਊਂਸ਼ਪਲ ਐਕਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਅਰਥ ਦੇਵੇ। ਐਕਟ. ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ : -

ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕੋ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਦੋ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਕਰਨ "ਜਾਰੀ" ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ "ਜਾਰੀ" ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਜੋ ਉਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਜਾਂ ਸੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਿਰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਓਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ: -

“ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ ਸਿਰਫ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ "ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ" ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸੰਕ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਭਾਗ ਹੋਵੇਗਾ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੰਗ ਅਰਥ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ: ਜਦੋਂ ਨੋਟਿਸ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ

ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਗਾੜਤਾਵਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜੇਕਰ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ: ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ "ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ" ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਰਥ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ "ਜ਼ਬਤ" ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਮਤ ਅਰਥ, ਅਰਥਾਤ, "ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ" ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ "ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੋਟਿਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਬਨਾਰਸੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ 34(1) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹੈ।

(8) ਹੁਣ ਹੁਣ *ilet eus 1922* ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੀਓ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਐਕਟ, -< 1961 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1961 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 147, 148 ਅਤੇ 149 ਜੋ ਕਿ 1922 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਯੋਗ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ। . ਸਮੀਕਰਨ 'ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਆਮਦਨ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਮਦਨ <ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਮਦਨ ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਮਦਨ ਜੋ 1961 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਹਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਜਾਂ 1922 ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਘਾਟੇ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। , 1961 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 147 (a) ਅਤੇ (b) ਜੋ ਕਿ 1922 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (a) ਅਤੇ (b) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 147(ੳ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਆਮਦਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ। ਧਾਰਾ 147(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਆਮਦਨੀ ਚਾਰਜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 148(1) ਧਾਰਾ 147 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇਗਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। (2)। ਸੈਕਸ਼ਨ 148(2) ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 148(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 147 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 148 ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 34(1) ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਪਰੀਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ੳ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ। 1961 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ '149 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 147 (ੳ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ - ਅਤੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 147(ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦਾ। ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 148 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 149 ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

Jai Hanuman Trading Co. v. The Commissioner of Income Tax-
Patiala II, Patiala, etc. (O. Chinnappa Reddy, J.)

ਧਾਰਾ 147 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ 1961 ਐਕਟ ਅਤੇ 1922 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ ਤੁਰੰਤ ਪੇਟੈਂਟ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1), ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ, ਧਾਰਾ, 149 ਹੁਣ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ, 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਸੇਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ"। 1961 ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ। ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 149 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ 148 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 14:7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 149 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ - ਤਣਾਅਪੂਰਨ, ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। 1922 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਹਟਣਾ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਵਿਦਾਇਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣਾ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

(9) ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਦੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਜੇਪੀ ਜੈਨ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, (3 ਸੁਪਰਾ) ਸ਼ਨਾਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, (4 ਸੁਪਰਾ) ਟਿੱਕਾ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ- ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਟੈਕਸ, (5 ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਕੈਲਾਸ਼ਦੇਵੀ (6 ਸੁਪਰਾ) ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਬਨਾਰਸੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ "ਸੇਵਾ" ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ "ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਸੇਵਾ ਕੀਤਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, 1961, ਧਾਰਾ 149 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ "ਜਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ "ਸੇਵਾ ਕੀਤਾ" ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਟਿੱਕਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ।

(10) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ]3 ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਏ ਬਦਲਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਕਲਿਆਣਜੀ ਮਾਵਜੀ ਦੇ ਕੇਸ (7) ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਅਤੇ ਤਾਕੀਦ

ਕੀਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 147 (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ' ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ 'ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਮਦਨ' ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ' ਦੀ ਧਾਰਾ 147 (ਬੀ) ਤਹਿਤ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀਵਿਲ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ; ਲਾਗੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। *ਕਲਕੱਤਾ ਡਿਸਕਾਉਂਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, (8)* ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

“ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅੰਡਰ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਹੋਇਆ ਸੀ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਖੁਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਉੱਥੇ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 66(2) ਦੇ ਅਧੀਨ

(7) 102 ITR 287 (SC)

(8) 41 ITR 191 (SC)।

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਹਰਦਿਆਲ ਆਦਿ (ਬੀ. ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ, ਜ.)

ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 226(3) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, "ਉਪ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ (b) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (c), ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1975 ਦਾ CWP 2810, ਇਸ ਲਈ, ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਗਤ ਦੇ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈਡੀ, ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਅਤੇ; ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਜੇ. ਜੇ.

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਹਰਦਿਆਲ ਆਦਿ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ

* 1975 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 121

19 ਅਪ੍ਰੈਲ 1977

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪੀਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1913 ਦਾ 1)—ਸੈਕਸ਼ਨ 15 —ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (V ਦਾ 1908)—ਸੈਕਸ਼ਨ 47— ਘੱਟ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪੀਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ—ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੈਂਡੀ — ਵੈਂਡੀ — ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ — ਅਜਿਹਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ — ਕੀ ਮੁੜ-ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਜੋ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਪੀਲੇਸ਼ਨ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰੀ-ਐਪੀਲੇਸ਼ਨ ਰਕਮ ਦੀ ਘੱਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਘੱਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।